ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրչ. վեցամեայ 30 դրչ. եռամեայ 20 դրչ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրչ. Վեցամեայ 40 դրչ. Եռամեայ 25 դրչ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ.

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ

ԹԵՐԹԱԳԻՐ

«زاغيك» ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱՏԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն բդրակցութիւն պէտք է ճակիրդ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 383 "ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 22 ՅՈՒՆԻՍ 1902 ՇԱԲԱԹ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՏԵՂԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը վերջին օրերս բաւական ուշադրութիւն դրաւեց իր այն յայտարարութեամբ, որով Հիւանդանոցի բոլոր մասերուն լեցած ըլլալը կը զեկուցանէր, եւ կը յորդորէր բոլոր Թաղական Խորհուրդները եւ գաւառային առաջնորդարանները, որպէս զի Եէսի-Գուլէի հաստատութեան մէջ տեղ չըլլալու պարագան նկատողութեան առնեն, եւ ըստ այնմ յանձնարարականներով հիւանդներ, անկարներ, ծերեր եւ որբեր զրկեն իրենց վրայ։ Այդ տեսակ յայտարարութիւն մը Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ, կրկնակ պատճառներով իր կարեւորութիւնը ունէր։ Նախ անոր համար, որ քիչ մը ամէն առաջնորդարան եւ Թաղ. Խորհրդարան, միայն հարկեցուցիչ ստիպողականութեան մը հանդէպ չէր որ յանձնարարականով մը մէկը կը զրկէր Հիւանդանոց, անոր որ եւ է մէկ մասին մէջ պատսպարուելու համար, եւ երկրորդ կ'ուզէր ասոնցմէ մը առաջքը առնել այն հոսանքին, որ դէպի Ազգ. Հիւանդանոց կ'երկարէր, անոր բոլոր մասերը միշտ չափէն աւելի լեցուած պահելով։

Ամէն գործի մէջ հաշուով շարժիլը առաքինութիւն մըն է եւ միեւնոյն ատեն երաշխաւորութիւն մը այդ գործին յաջողելուն։ Ուրեմն ինքնին դնահատելի է Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան տուած որոշումը, որովհետեւ մենք այդ որոշման մէջ կ'ուզենք տեսնել հաշուի կողմ մը, որով չ'ուզուիր չէնքերուն ու միջոցներուն ներածէն աւելի անձեր պատսպարել Հիւանդանոցին որմերուն մէջ, ասով բոլոր պատսպարեալները անխտիր կէս կամ բնաւ պատսպարած չըլլալու համար։

* * *

Բանի որ խնդիրը այս տեսակ հաշուի մը վրայ է, որ գործի մը յաջողելուն, գործի մը բարգաւաճման գլխաւոր ջիղն է, ուրեմն ամէնէն պատեհ առիթն է ներկայացնել այն տեսակ դիտողութիւններ որոնք եղած հաշիւները աւելի՛ կատարեալ աւելի բաղմակողմանի կը դարձնեն։

Ս. Յակոբայ որբանոցը, ամէնուն ծանօթ իրողութիւն մըն է որ, նոյն իսկ թերեւս չափէն աւելի լեցուած է եւ տարակոյս չկայ որ, արդի հոգաբարձութեան տեղ որ եւ է ուրիշ պատասխանատու մարմին մըն ալ, ամէն կողմ պիտի զեկուցանէր, որպէս զի նոր որբեր չը զրկեն, եւ այսպիսիներու վերստին ղրկուելու պարագային ալ մերժելու հարկին ներքեւ պիտի գտնուէր, ինչպէս վերջին օրերս պատահած ալ է, քանի որ Պատրիարքարանի կողմէ յանձնարարուած երեք որբեր չեն ընդունուած, պարզապէս տեղ չըլլալուն համար։

Սակայն կէտ մը կայ, կենսական կէտ մը, զոր կ'ուզենք հոգաբարձութեան լուրջ նկատառմանը յանձնել։ Այսօր մենք Ս. Յակոբի որբանոցին մէջ գիտենք չատ մը որբ անուան ներքեւ պատսպարեալներ, որոնք թէ հայր եւ թէ մայր ունին միանգամայն, եւ որոնք սակայն որբանոցին մէջ տեղ մը կը բռնեն, թերեւս իրապէս խեղճ այն որբերուն հաշոյն, որոնք տեղի պակասէն մերժումի կը հանդիպին։

Առջի օրէն մենք ջատագովը եղած ենք այն գաղափարին թէ հիւանդանոցին իր բոլոր մասերուն մէջ պատսպարեալներու գոնէ մեծագոյն թիւը պէտք է ճշդել, անկից անդին բնաւ չանցնելու նպատակաւ, եթէ կ'ուզենք վստահ ու կանոնաւոր գործ մը կատարել։ Սակայն միւս կողմէ ալ տարակոյս չկայ որ լռելեայն ընդունած կ'ըլլանք սա մեծ սկզբունքը թէ, Ազգ. Հիւանդանոցի պէս բարեսիրական հաստատութիւն մը եթէ կ'ուզէ ճշդել իր պատսպարաններուն առաւելագոյն թիւը եւ երբեք անկից անդին չանցնիլ, այդ պարագային, անհրաժեշտաբար եւ կատարեալ խղճմտութեամբ պէտք է խիստ քննութենէ մը անցընէ ամէն անոնք, որոնք կոչուած են Ազգ. Հիւանդանոցի պատսպարեալներուն օրինական թիւը կազմելու։

Մենք Ս. Յակոբայ որբանոցին անուան ու կոչումին համար հակասութիւն մը կը նկատենք, երբ կը տեսնենք թէ իրապէս խեղճ որբեր կը մերժուին հոն ընդունուելէ, պարզապէս որովհետեւ կարգ մը ոչ ծնողազուրկ տղաք, ով գիտէ ի՞նչ յանձնարարականներով, ժամանակին հոն ընդունուած, մինչեւ այսօր ալ կը շարունակեն հոն մնալ, ուրիշներուն, բո՛ւն որբերուն արդար իրաւունքը եղող տեղերը բռնելով։

Կը դնահատենք այն չափաւորումը, զոր հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ դնել Հիւանդանոց ընդունուողներուն վրայ, բայց գիտել կուտանք իրեն թէ Հիւանդանոցին բոլոր մասերուն մէջ կան այսօր չատեր, որոնք բոլորովին անիրաւ կերպով կամ պարապ տեղը պատսպարեալներու օրինական թիւը կազմելու գործին մէջ իրենց յատուկ մասերը ունին։

Հոգաբարձութիւնը որքան խիստ զբաղուի Հիւանդանոցի որ եւ է մէկ մասին մէջ ընդունուելու համար իրեն դիմում ընողներուն հանդէպ, հաւատացած ենք որ այնքան չատ տեղ պիտի գտնէ անոնց համար՝ որոնք իրապէս կը կարօտին մարդասիրական հաստատութեան մը գթոտ պատսպարանքին։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ամէն անոնցմէ, որոնք Ծաղիկի հաւաքածոն չեն կազմեր, կը խնդրուի որպէս զի հաճին մեզ վերադարձնել 364 եւ 375 թիւերը, որոնց իւրաքանչիւրին փոխարէն պիտի ստանան երկուքնոր թիւեր։

ՍՈՒԳԻ ԿՂԶԻՆ

ՄԱՌԴԻՆԻՔԻ ԱՂԷՏՔԸ

(ԱՌԱՋԻՆ ՅՕԴՈՒԱԾ)

Գիլերը հրաբուխին հանդէպ.—Նաւուն մէջ.—Կղզիին տեսքը գիլերուան միջոցին.—Ֆոռտը-Ֆրանս.— Մոխիր եւ սարսափ.— Նոր բորբոքում Բըլէ լերան.—Սեւ ծուխը.—Ամբոխին արեւաւիրքը.—Խուճապ եւ փախուստ.—Փաղոցին մէջ.— Ամերիկեան թերթի մը թղթակցին ոդիսականը.—Կիսամերկ կիներու լուսանկարումը.—Մարդ մը որ ծովը կը նետուի.—Ամերիկացիին քլիլեները եւ ժամացոյցը գողցուած.—Յուսահատ վերադարձ։

Ծովով ճամբորդութիւն կատարողներու համար բաղձալի դրեթէ միակ բանը հողին տեսքն է, բաղձանք մը որ կը շեշտուի անո՛նց քով մանաւանդ որոնք ծովու երկար, անվերջանալի ճամբորդութեան մը մէջ կը գտնուին։ Մառդինիքի աղէտքին, Սէն Բիէռ քաղքին կործանման լուրը առած էինք, չոգենաւը ճամբայ հանած էր զմեզ, օրերով նաւարկած էինք, երբեմն երբեմն փոթորիկներու ալ ենթարկուելով, եւ ա՛լ պատմական դարձած այդ տխուր կղզիին, այդ սուգի կղզիին մօտեցած, աչքերնիս դամած էինք հորիզոնին՝ հողը տեսնելու տենչով մը։ Սէն Բիէռի երբեմն խնդուն ու հաճոյալի նաւահանգիստը չէր որ պիտի ընդունէր զմեզ։ Այդ նաւահանգիստէն աւերակներու, փլատակներու անճանաչ, անձեւ ու սոսկալի զանգուած մը միայն մնացած էր, ինչպէս որ հաւաստած էին մեզի։ Ի՞նչ պիտի կրնայինք ընել այդ սուգի, մահուան բոյնին մէջ՝ որուն նաւեր տակաւին չէին համարձակեր իսկ մօտենալ։ Ահռելի պատմութիւններ կը պատմէին անոր նկատմամբ, պատմութիւններ՝ զորս օրը օրին ստացուած հեռագիրներ հաստատած էին արդէն, եւ որոնք ամէնքս ալ համակած էին սարսափով։

Մեր նաւը դէպ ի Ֆոռ տը Ֆրանս կ'ուղղուի։ Գիլերուան մէջն ենք, եւ կըզմին պզտիկ կէտի մը պէս կ'երեւայ ընդհանուր մթութեան գոգը։ Յետոյ այդ պզտիկ կէտը տակաւ կը խոշորնայ, կը տարածուի, բարձունքներն ու խորութիւնները կը տեսնուին քիչ առ քիչ։ Աւելի ետքը կ'որոշենք նոյն ինքն Սէն Բիէռ քաղաքը՝ ամփիթատրոնի ձեւով մը, եւ հրապուրուռ ու գեղեցիկ դիրքով մը։ Բան մը չի յայտներ թէ այդ հաճելի, գգուիչ երեւոյթը պարզող հողի կոյտին վրայ, պատմութեան արձանագրած ամէնէն ահռելի տառամներէն մէկը տեղի ունեցած է տակաւին քանի մը օրեր առաջ, թէ 40 հազարէ աւելի անձեր զրեթէ ակընթարթի մը մէջ մահերնին գտած են անոր վրայ։ Հինգ մղոն հեռու ենք անկէ, բայց կրկին կը զգանք ծծումբի հոտը, եւ վրանիս գլուխնիս կը ճերմկնայ առատօրէն իջնող մոխրէն։ Եւ այդպէս, այդ ծծումբի հոտին մէջէն, այդ մոխրի անձրեւին տակէն կ'անցնինք Սէն-Բիէռը, ու կը հասնինք Ֆոռ-տը-Ֆրանս։

×

Տակաւին ճամբայ չելած, ինծի ըսած էին թէ Ֆոռ-տը-Ֆրանս չատ տխուր է։ Հոն հասնելուս պէս համոզուեցայ որ չափազանցութիւն չկար ըսուածին մէջ։ Քաղաքը ամբողջ կարծես դէշ երազէ մը կ'արթննայ։ Ամբողջովին ծածկուած է մոխիրով եւ հրաբուխ կը հոտի։ Տանիքները, գետինը, ծառերը, գետերուն ջուրերը, խմելու ջուրը, կերուած հացը, վերջապէս ամէն բան մոխիրով ծածկուած է։ Օդն ալ լեցուն է անով։ Պանդոկին մէջ չկրցայ լուացուիլ, որովհետեւ ջուրը սեւ սեւ էր։ Ինծի ցոյց տուին քաղքին վրայ ինկած խիճեր, որոնցմէ ոմանք բթամատի չափ մեծ են։ Մոխրի եւ քարի անձրեւ մը տեղացած է քաղքին վրայ, ինչ որ ինքնին կրնայ բացատրել բնակիչներուն ղգացած սարսափը։

Բարեկամ մը ինծի ըսած էր թէ մարդ կրնայ վարժուիլ հրաբուխներուն եւ երկրաշարժներուն։ Այո՛, հակառակը չեմ պնդեր, բայց պայմանաւ որ հրաբուխը մարի եւ երկրաշարժն ալ դադար առնէ։ Արդ, Բըլէ լերան հրաբուխը կը վառի միշտ, ծուխերը զորս կ'արձակէ չարունակ, կը տեսնուին Ֆոռ-տը-Ֆրանսէն։ Եւ հողը որուն վրայ կը կոխենք, հաստատուն չէ, եւ մէկ վայրկեանէն միւսը տրամադիր կ'երեւայ շարժելու։ Մարդիկը չարունակ վախու մէջ են, եւ ամէն վայրկեան կը հարցնեն իրարու թէ Բըլէ լեռէն դուրս ծորող այդ ծուխերն ու բոցերը օր մը ալ մահը չը՞պիտի բերեն նոյն ինքն Ֆոռ-տը-Ֆրանսի վրայ։ Վտանգը այն տեսակ վըտանգ մըն է որուն դէմ անկարելի է մարտնչիլ. ինչ կարելի է ընել յարաճուն սպառնալիք մը ժայթքող այդ լերան դէմ՝ որ իր խրոխտ գիրքով կարծես չուրջը գտնուող ամէն բան կը հեգնէ։ Կը հեգնէ քաղաքներն ու լեռները, կը հեգնէ մարդիկն ու անասունները, եւ որուն կուրծքէն կրնայ ըլլալ որ մէկ վայրկեանէն միւսը կրկին բոցի սիւն մը բարձրանայ, այն սիւնին պէս՝ որ ամբողջ Սէն-Բիէռը մեռցուց։ Ոչ աշխատելու տրամադրութիւն կը մնայ մարդուն քով, ոչ զբօսնելու, ոչ իսկ մտածելու։ Անասնային բան մը կը դառնայ, անգիտակ ըլլալիքին, անգիտակ իր բաղդին նկատմամբ։ Գլուխը ծանր, ձեռքերը ծանր, ոտքերը ծանր, ծանր վերջապէս ամբողջ մարմինը։ Այդ տեղի ժողովուրդը մանաւանդ, տակաւին բաւական մօտ մարդկութեան նախնական ըմբռնումներուն, բնականաբար շատ աւելի պիտի աղդուէր։

Մայիս 26ին ես ինքս առիթը ունեցայ այդ սոսկումի տեսարաններէն մէկուն ականատես ըլլալու։ Նոյն օրը Սէն-Բիէռ գացած էինք, եւ ընկերացած դիտական յանձնաժողովի մը՝ որ վճռաբար յայտարարած էր թէ Բըլէ լեռը նոր ժայթքում մը պիտի ունենայ նոյն գիշերը։ Ժայթքումը իրապէս տեղի ունեցաւ։ Ժամը 9 1/2ն էր (Ը. Ե.) երբ սարսափելի ըլլալու աստիճան խտացաւ մութը։ Ահագին ծուխ մը, սեւ ու թանձր, վեր բարձրացաւ լեռնէն, բոցեղէն բեկբեկուն գիծերով ճեղքըրտուած ծուխ մը՝ որ չիտակ Ֆոռ-տը-Ֆրանսի վրայ յառաջանալ սկսաւ։ Պէտք է ընդունիլ որ գեղեցիկ էր տեսարանը։ Գիլերուան արհաւրոտ մթութեան գոգը այդ սեւ սիւնը, որուն վրայ այտուցքներու պէս բոցեղէն բացուածքներ կ'որոշուէին, կը խաղար անջրպետին մէջ, իբր թէ երկինքն ի վար կախուած ըլլար։ Մեզմէ քանի մը հարիւր մէթր միայն բարձր էր, ու թէեւ կը հաւատէին թէ վար չպիտի իյնայ, բայց ո՞վ գիտէ, կարելի՞ է կատակ ընել այդ տեսակ բաներու հետ։ Օ՜հ, եթէ քաղաքին վրայ իյնալու ըլլար, ապահովաբար Ֆոռ-տը-Ֆռանսալ բաղդակից պիտի ըլլար Սէն-Բիէռի։ Զէ՞ մի որ մայիս 8ին այդ քաղաքը հիշդ նմանօրինակ պայմաններու մէջ կործանած էր։

Տեսնելու էր ամբոխը։ Շունչերնին բռնած կեցած էին ամէնքն ալ։ Մահը իրենց գլխուն վրայ էր, հազիւ քանի մը հարիւր մէթր վեր։ Կը դողային չատերը. կային ալ որ անշարժ գամուած էին գետնին, մարմարէ արձաններու պէս։

Բարեկամ մը՝ զոր հոն գտած էի, առաջարկեց որ դուրս ելլենք։ Արդարեւ տեսարանը հասարակ բան մը չէր։ Սկսանք չրջիլ փողոցները, բայց ժամանակ չունեցանք երկար ատեն մնալու, որովհետեւ այնչափ սոսկում եւ արհաւիրք պայթեցան յանկարծ, ու խուճապը սկսաւ։ Նոր տեսարան։ Մարդիկը հոս հոն կը վազէին պոռալով. «Կրակը, կրակը, հրաբուխը մեր վրայ կը ժայթքի կոր, ազատում չունինք։» Ու դուք երեւակայեցէք թէ, արդէն իսկ վախերէն ամէնէն մեծին ենթարկուած ամբոխին վրայ ինչ ազդեցութիւն կրնայ ընել այս օրինակ պոռչտուքը մը։ Մարդիկը սկսան փախչիլ, գրեթէ ամէնքն ալ դէպ ի կղզիին հիւսիսային կողմը, եւ փախչիլ ոչխարներու պէս, կոյր զկուրայն եւ իրարու հետեւելով։ Անկարելի է աւելի տխուր ու սրտակեղէք բան մը երեւակայել։ Իյնողը կայ, ելլողը կայ, գլտորող ու չելլողը կայ։ Որը տղան գրկած է, որը փայտէ կտոր մը, որը ընտանի անասուն մը։

Բայց նոյն իսկ տխուր բաներու մէջ կրնայ զուարճալի դրուագ մը պատահիլ։ Այդ կարգէն է ամերիկեան թերթի մը թղթակցին ընթացքը, որ բաւական խնդուք պատճառեց մեզ ամէնուս, հակառակ այդ ատեն տխուր պարագաներէ չրջապատուած ըլլալնուս։ Այդ ամերիկացին որ իմ իջած պանդոկս կը գտնուէր, յանկարծ քունէն արթննալով կը տեսնէ որ ամէն մարդ կը փախչի։ Իսկոյն կը հագուի, կ'առնէ լուսանկարչական գործիքը կը նետուի փողոց, եւ առաջին պարզուած տեսարանէն հրապուրուած, կը սպասէ։ Այդ միջոցին գեղեցիկ կիներ կէս մերկ կէս հագուած կը փախչին. ամերիկացին կը լուսանկարէ այդ տեսարանը։

Եւ սկսաւ մտքին մէջէն յարմար պատրուակ մը փնտռել իր Սիրանոյշի այցելութիւնները չփոխանակելուն իբր պատճառ, օգտուելով սպասուհիին ներկայութենէն որ՝ վայրկենի մը համար՝ կ'ազատէր զինքը կը բարեկամուհիին հոգեխոյզ նայուածքներէն ու անդիմադրելի հարցապնդումներէն, որոնք կծու հեգնութիւններուն պիտի հետեւէին անշուշտ։ Մոգական լապտերի մը պայմանագրական պատկերներուն պէս, սովորական, անհիմն պատրուակներու չարք մը անցաւ մտքին առջեւէն, սակայն անոնց եւ ոչ մէկուն առջեւ կրցաւ կանգ առնել. անոնք ուրիշ ո եւ է մէկու մը համար կրնային գործածուիլ, բայց Սիրանո՛յշին համար . . . կարելի՞ բան էր սուտ խօսիլ անոր։

Սպասուհին դուրս ելաւ։

—Տիկինը կը կարծէ՞ որ, չարունակեց Սիրանոյշ, իրեն տեղ ուրիշ ո եւ է մէկուն հետ այսչափ աներեսութեամբ . . .

—Ո՜հ, Սիրանո՛յշ, չա՛ր, հերիք ծակեցիր սիրտս, խնայէ ինծի . . . դուն գոնէ . . .

ՓԱՅԼԱԿ

(Շարունակելի)

—Չորրորդ անգամն է որ կուգամ, ըսաւ Սիրանոյշ—վառվռուն աչքերով, միջահասակ, խարտեաշ կին մը—Ալիսը ողջագուրելէ ետքը, չորրո՛րդ անգամ առանց տիկինին կողմէ տասը վայրկեանի փոխադարձ այցելութեան մը պատուոյն արժանանալու։ Տիկինը գիտէ թէ ես իրմէ առաջ ամուսնացայ, բայց տիկինը կը յիշէ անշուշտ թէ ամուսին մը ունենալս արդելք մը չեղաւ ինծի իր մէն մի այցելութիւնը տոկոսով իսկ փոխարինելու։ Կը հասկնամ թէ տիկինը իր ամուսինը չատ սիրելուն, անիկա միայն, իբր ամէն ինչ, կը բաւէ իրեն, սակայն կը կարծէի թէ բարեկամուհիի մը սէրը մեզ մը չունէր ամուսնական սիրոյն. արդեօք տիկինը այնպէս չի՞ մտածեր . . .

Եւ դեռ պիտի չարունակէր անշուշտ, երբ Ալիս ընդհատեց.

—Սիրանոյշս, ըսաւ ան անուշ ձայնով մը, ինչո՞ւ այդ բոլոր քաղաքավարական ձեւերը, ինչո՞ւ այդ քօղարկուած ու հեգնութեան ձեւին տակ ալ աւելի կծու յանդիմանութիւնները, ինչո՞ւ, միթէ միշտ առջի Սիրանոյշն ու Ալիսը չենք փոխադարձ կերպով իրարու։

—Անտարակոյս, տիկի՛ն, պատասխանեց Սիրանոյշ, ճիգ մը ընելով իր դէմքին արուեստական, կեղծ պարզութիւնը չկորսընցընելու համար։ անտարա՛կոյս ինծի համար մեծ պատիւ ու միանգամայն բարերադդութիւն մըն էր տիկինին մտերմութիւնը, անկեղծ սէրը, սակայն ասոնք այնպիսի բաներ են որոնք մէկ կողմին բաղձանքով միայն չեն կատարուիր, երբ միւս կողմը զլանայ։ Եւ տիկինին ցոյց տուած վարմունքն ալ, դժբաղդաբար, ինծի ենթադրել կուտայ թէ արժանի չեմ այդ պատուոյն։ Տարի մըն է տիկինին ամուսնութիւնը որմէ ետքը կրկին տուած չորս կամ հինդ այցելութիւններս տիկինը հազիւ, կիրակի օր մը, տասը վայրկենի պաշտօնական այցելութեամբ բարեհաճեցաւ փոխարինել։ Իսկ անկէ ետքը, անաւասիկ դարձեալ չորրորդ անգամն է կարծեմ որ կուգամ, ժամերով անհանգիստ ընել տիկինը, որ դեռ չբարեհաճեցաւ . . .

Մինչ Սիրանոյշ կը խօսէր, Ալիս, յանցաւորի պէս, աչքերը գետնի գորգին մէկ կէտին վրայ սեւեռած կը մտածէր, երկար ու նուրբ մատներովը մերթ ընդ մերթ խիտ ու սեւ մազերուն խուրձը չտկելով, այտերը սիրուն կարմիրով մը վարդագունած, գրեթէ չուարած։ Ցանկարծ վերցատկեց թիկնաթոռէն, եւ, Սիրանոյշին քով վազելով, անոր ձեռքը ձեռքերուն մէջ առաւ ու պաղատագին ձայնով մը դոչեց.

—Սիրանո՛յշս, կ'աղաչեմ, կը բաւէ ալ. Ալիս ըսէ ինծի պարզապէս, ինչպէս կ'ըսէիր առաջ. երրորդ դէմք «տիկին»ներդ կապարէ գնդակներու պէս կ'ինան սրտիս վրայ։ Ո՜հ, եթէ գիտնայիր թէ որքան ծանր է ինծի քու այդ իրաւացի հեգնութիւններուդ ու յանդիմանութիւններուդ նշաւակ ըլլալ։ Եթէ գիտնա՞յիր . . .

Դուռը բացուեցաւ. սպասուհին վառարանը վառելու եկած էր։

—Բարեբաղդաբա՛ր, ըսա՛ւ Ալիս ինքնիրեն, քիչ մնաց ամէն բան պիտի ըսէիր Սիրանոյշ սրտերուն էն թանկագինը կը կրէ իրա՛ւ, բայց ի՞նչ հարկ իմ վշտովս զինքն ալ տառապեցնել։

Եւ սկսաւ մտքին մէջէն յարմար պատրուակ մը փնտռել իր Սիրանոյշի այցելութիւնները չփոխանակելուն իբր պատճառ, օգտուելով սպասուհիին ներկայութենէն որ՝ վայրկենի մը համար՝ կ'ազատէր զինքը կը բարեկամուհիին հոգեխոյզ նայուածքներէն ու անդիմադրելի հարցապնդումներէն, որոնք կծու հեգնութիւններուն պիտի հետեւէին անշուշտ։ Մոգական լապտերի մը պայմանագրական պատկերներուն պէս, սովորական, անհիմն պատրուակներու չարք մը անցաւ մտքին առջեւէն, սակայն անոնց եւ ոչ մէկուն առջեւ կրցաւ կանգ առնել. անոնք ուրիշ ո եւ է մէկու մը համար կրնային գործածուիլ, բայց Սիրանո՛յշին համար . . . կարելի՞ բան էր սուտ խօսիլ անոր։

Սպասուհին դուրս ելաւ։

—Տիկինը կը կարծէ՞ որ, չարունակեց Սիրանոյշ, իրեն տեղ ուրիշ ո եւ է մէկուն հետ այսչափ աներեսութեամբ . . .

—Ո՜հ, Սիրանո՛յշ, չա՛ր, հերիք ծակեցիր սիրտս, խնայէ ինծի . . . դուն գոնէ . . .

ՓԱՅԼԱԿ

(Շարունակելի)

Բայց մոխիրը թափել կը սկսի եւ ամերիկացին չի կրնար կենալ։ Քիչ մը ատեն ինք ալ կը վազէ, ու նորէն կը կենայ։ Մարդիկը կը վազեն իր շուրջը։ Կը շտկէ գործիքը ու կրկին կը լուսանկարէ։ Այս անգամ ծծումբի հոտն է որ փախուստի կը ստիպէ զինքը։ Նորէն կը վազէ, կրկին կը կենայ, կը լուսանկարէ, միշտ կը լուսանկարէ, մինչեւ որ ծովեզերք կը հասնի վերջապէս։ Այս անգամ քար թափիլ կը սկսի։ Ի՞նչ ընել, ծովը առջեւն է։ Ամերիկացին խոշոր քարի մը կը մօտենայ, լուսանկարչական գործիքը կը դնէ մէկ կողմը ժամացոյցն ալ անոր քով, եւ ծովը կը նետուի՝ տեղացող մոխրէն, քարերէն ու մանաւանդ ծծումբի հոտէն ազատելու համար։

Կէս ժամ վերջ երբ ջուրէն դուրս կ'ելլէ, ի զուր կը փնտռէ իր գործիքն ու ժամացոյցը։ Խուճապի պահուն կամ կոխոտած էին զանոնք եւ կամ գողցած։ Կը հասկնաք անշուշտ թէ քաշուած քիչէները վրայ կ'երթան։ Խեղճը յուսահատ դէմքով մը դարձաւ պանդոկ, յիշոցներ արձակելով, եւ յաջորդ օրն իսկ պայուսակները կապելով մեկնեցաւ քաղքէն։

Բայց ասկէ աւելի հետաքրքրական պատմութիւններ կան։ Անցնինք այդ պատմութեանց։

(Շար.ը Բշ.)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԷՏՈՒԱՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՈՐՊԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՀՆԴԿԱԿԱՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Էտուարդ թագաւորին որպիսութեան վրայ յուլիս 2 թուականով հետեւեալ հեռագիրները կը հաղորդուին Լոնտոնէն.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.— Թագաւորին որպիսութիւնը հարցնելու համար Պըքինկհէմի պալատը եղած դիմումի մը առթիւ յայտարարուեցաւ թէ, այն բնական քունը, զոր թագաւորը վերջին գիշերը ունեցաւ, բժիշկներու կողմէ կը նկատուի, ապաքինման իբր ամէնէն յուսատու նշանը։

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Յուլիս.—Կէս օրէն առաջ հրատարակութեան տրուած բժշկական տեղեկագիրը հետեւեալը կը յայտնէ.—Թագաւորը նորէն սքանչելի դիշեր մը անցուց։ Իր որպիսութիւնը, ամէն տեսակէտով անդադար կը յառաջդիմէ դէպ ի ապաքինում։ Բժշկական գործողութիւնէ գոյացած վէրքը, որ նուազ ցաւ կը պատճառէ, սկսած է ապիանալ։

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Այս իրիկուան՝ հրատարակութեան տրուած բժշկական տեղեկագիրը կը հաղորդէ.—Թագաւորին կացութիւնը անդադար՝ գոհացում պատճառող յառաջդիմութիւններ կ'ընէ։ Որովհետեւ հիւանդութեան տեղի ցաւերը կը մեղմանան հետզհետէ, այդ պատճառաւ թագաւորը օրը աւելի հանգիստ կերպով կ'անցընէ։

★ Էտուարդ թագաւորին վրայ կատարուած բժշկական գործողութեան մասին ընդհանուր թէ՛ անգլիական եւ թէ օտար թերթերու մէջ շատ բաներ գրուեցան։ Այս առթիւ Պերլինի կէս-պաշտօնական թերթը, Լօքալանձայկը հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Մամուլի ընկերակցութիւնը իրաւունք ստացած է յայտարարելու թէ անգլիական զանազան թերթերու մէջ, Էտուարդ թագաւորին վրայ կատարուած բժշկական գործողութեան մասին գրուածները անճիշդ են։ Գործողութիւնը տեւած է գրեթէ 40 վայրկեան, որու միջոցին երրեք մկաններու անջատում կամ խառնչկում տեղի չէ ունեցած, մկանները ուղղակի մէջտեղէն կտրուեցան, թէեւ ոչ մէկ մասնաւոր գործիք կիրարկուեցաւ, եւ վէրքն ալ, այսուհանդերձ հեռացուելէն վերջը չի գոցուեցաւ։ Շարաւը այնքան խորունկ էր, որ գործողութիւնը վտանգաւոր եւ երկարաձիգ էր եւ թէ անսովոր կերպով երկար ու խոր կտրուածք մը պէտք էր որ տեղի ունենար։

★ Ինչպէս արդէն հեռագիրներն ալ հաղորդեցին, երբ Էտուարդ թագաւորին ապաքինմամբը ժամանակը եկած նկատուի, թագաւորութեան արարողութեան տեղի ունենալուն, այդ առթիւ բնաւ այն հանդիսաւորութիւնները տեղի չպիտի ունենան, ինչ որ նախապատրաստուած էր յունիս 26ին համար։ Այս մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Ինչպէս Ռոյթէրի գործակալութիւնը կը տեղեկանայ, թագաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ ժամանակը եկածին պէս, շատ աւելի հանդարտ կերպով, եւ անիկա պիտի կրէ գլխաւորաբար կրօնական նկարագիր մը։ Այս առթիւ, օտար պետութեանց ներկայացուցիչներուն թիւը պիտի սահմանափակուի թագաւորին ազգականներուն եւ այն տեսակ անձնաւորութեանց միջեւ, որոնք թագաւորական ընտանիքին հետ սերտ յարաբերութեան մէջ կը գտնուին։

★ Լոնտոնէն յուլիս 2 թուականով կը հեռագրուի թէ տորմիզի հանդէսի մը համար՝ Սրիդհէտի մէջ հաւաքուած նաւաբաժինները ցրուած են արդէն։

★ Հնդիկ զինուորներու հանդիսաւոր զօրանցք մը տեղի ունեցած է Լոնտոնի մէջ, որու մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Կայզէսի իշխանը, ի ներկայութեան թագուհիին, ինչպէս նաեւ Բրիտանական եւ օտար իշխաններու, որոնք երէկ ալ դաղթային զօրքերու զօրանցքին ներկայ գտնուած էին, այսօր կատարեց հնդիկ բանակին զօրանցքի հանդէսը։ Թափորը նախ զօրանցքի հրապարակը գնաց ուր ժողովրդեան բազմութենէն ընդունուեցաւ եռանդուն կերպով։

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆԳԸ

ԲԵՔԻՆ 30 յունիս.—Զինական կառավարութիւնը մերժեց, յուլիսի մասնավերջը, 1901 ապրիլ մէկին եղած համաձայնութենէն տարբեր կերպով բնել։ Այս մերժումը, Բէքինի օտար դեսպաններուն կողմէ կը նկատուի իբր հետեւութիւնը ամերիկեան դեսպան Բոնկրրի այն յայտարարութեան, որով Ամերիկա կ'ուզէ օժանդակել Զինաստանի՝ իր դիրքին պահպանման համար, եւ պատրաստ է նաեւ յիշատակուած հիման վրայ ընդունիլ վերջաբերը։ Բէքինի դեսպանները այն համոզումը կը յայտնեն նաեւ թէ, այն վայրկեանին, երբ Զինու կառավարութիւնը տեսնէ թէ իրեն օժանդակողը միայն Ամերիկա է, այն ատեն դեսպաններուն մեծամասնութեան որոշումը պիտի ընդունի։ Դեսպանները սա կարծիքը ունին թէ Ամերիկայի տեսակէտները հակառակ են Բէքինի մէջ ժամանակին տեղի ունեցած համաձայնութեան։

ԲԵՔԻՆ, 1 յուլիս. —Անգլիա կ'առաջարկէ Զինաստանի, որպէս զի այս վերջինը մինչեւ 1910 իր հատուցումները արծաթով ընէ, նպատի առնելով այն մեծ վնասները զորս կրեց Զինաստան, արծաթի արժէքին իյնալովը։ Միւս դեսպանները սա կարծիքէն են որ այդ թոյլտուութիւնը կը նշանակէ Զինու պնդումին գոհացում տալ եւ թէ այս պատճառաւ հաւանական է որ խնդիրը աւելի բարդ հանգամանք մը ստանայ տակաւ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Էքէռնֆէօռտէէն յուլիս 1 թուականով կը հեռագրուի թէ Ռուսիոյ դահճառանդ մեծ իշխանը Զարինայով Լոնտոնէն վերադարձին հոն ժամանեց եւ ողջունուեցաւ Բրուսիոյ Հայնրիհ իշխանէն եւ երեկոյին ալ կայսերական Եոթքլիւպին ներկայ գտնուեցաւ, ուր ողջունուեցաւ նաեւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ եւ անոր քովը նստեցաւ։

★ Նախագահ Լուպէ եւ տիկին Լուպէ յուլիս 1ի երեկոյին, ի պատիւ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ իշխանին հետեւորդները, հիւրամեծարները, խորհրդարանին եւ ծերակոյտին ատենապետները, բազմաթիւ նախարարներ եւ ուրիշներ։

★ Ի պատասխան Ֆրանսական երբեմնի պատերազմական նախարար զօրավար Կալիֆէի այն բաց նամակին, զոր ուղղած էր Ֆրէսինէի, և որուն մասին խօսած էինք մեր երէկուան քաղաքականներու բաժնին մէջ, Ֆրէսինէ Ֆիկարոյի մէջ կը պատասխանէ թէ սովորութիւն չէ որ ակադէմիի ընտրութեան ատեն մէկը քաղաքական պարտականութիւններ ստանձնէ։

★ Ամերիկեան համաժողովը յուլիս 1ին դադրեցուց իր նիստերը, անորոշ ժամանակի համար։

★ Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին Ռուսիա եւ Գերմանիա այցելութեան մասին արդէն գրած էինք երեկուան թիւով։ Այսօրուան Թղթատարով մայրաքաղաքս ժամանած թերթերու մէջ հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը տեսնուին.—

ՀՌՈՄ, 2 յուլիս.—Դոնիպուռնայի գրածին նայելով Իտալիոյ թագաւորը, յուլիս 9ին արտաքին գործոց նախարար Բոնինէգրիի ընկերակցութեամբ ճամբայ պիտի ելլէ, Պերլինի վրայով Բեդէրհոֆ երթալու համար, ուր պիտի ժամանէ յուլիս 13ին եւ պիտի մնայ հոն, 3 օր։ Անկից թագաւորը ուղղակի Իտալիա պիտի վերադառնայ։ Իտալիոյ թագուհին չպիտի մասնակցի իր Վեհափառ ամուսնոյն, որովհետեւ իր վիճակը չի նեղեր, ընդունելութեանց բազմաթիւ յոգնութիւններուն ենթարկուիլ։— Իդալիա թերթին խմբագիրներէն մէկը, ռուս բարձրաստիճան դիւանագէտի մը հետ տեսակցութիւն մը ունենալով, այս վերջինը շրջող զրոյցները հաստատած եւ միանգամայն յայտարարած է թէ, Իտալիոյ թագաւորին Ռուսիոյ մէջ ներկայութեան առթիւ տեղի ունենալիք հանդիսաւորութեանց ծրագիրը տակաւին չէ ճշդուած, սակայն հաւանականաբար Զարսքոյէ Սէլոյի մէջ զօրահանդէս մը եւ կայսերական թատրոնին մէջ ալ շքեղ ներկայացում մը տեղի պիտի ունենայ։ Դալով թուականի այն ճշդման, որ իբր փոխադարձ այցելութիւն Նիքոլա Զարը, առաջին անգամ բլալով Հռոմ պիտի այցելէ, տակաւին որոշ ոչինչ կայ։

★ Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ, յուլիս 2ին, Տիլք կը հարցնէ թէ, արդեօք անգլիական կամ ճարոնական կառավարութիւնը բողոքած է այն իրողութեան դէմ, որով Նիու Զէլանդի մէջ Ռուսերը արտաքուած եւ ներքուած Լիքինի մաքսատուրքերը կը գանձեն։ Բրէնպորն պատասխանեց թէ անգլիական կառավարութիւնը որ եւ է բողոք մը չէ ներկայացուցած ռուս պաշտօնէութեան կողմէ գանձուած կարգ մը մաքսատուրքերու համար։ Անգլիական կառավարութիւնը այդ իրողութեան մասին տեղեկութիւն ունէր արդէն այն օրէն, երբ Զինու եւ Ռուսիոյ կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւններ տեղի կ'ունենային, Մանչուրիան Զինաստանի վերադարձուելու համար, եւ այսօր կը սպասուի որ Ռուսիոյ՝ Մանչուրիայէ հեռացումը շուտով տեղի ունենայ եւ Նիու Զէլանդ ալ նորէն չինական պաշտօնէութեան ձեռք անցնի։ Դալով այն խնդրին թէ ճարոնական կառավարութիւնը արդեօք ռուս պաշտօնէութեան ընթացքին նկատմամբ արդիւնքը յառաջ բերած է որ Անգլիա եւ Ամերիկա անջատ դիրք մը ունին աշխարհի մնացած մասերէն, դիրք մը, որ կրնայ վտանգաւոր ալ համարուիլ։

Եւ դարմանալին ոչ է, այս իրողութիւնը նշմարող գրեթէ չկայ, որովհետեւ, նմանօրինակ փոփոխութիւն մը նոյն իսկ մեր մէջը սկսած է տեղի ունենալ։ Ամէն տարի, Անգլօ-Սաքսոն ցեղը հետզհետէ աւելի անտարբեր դիրք մը կը բռնէ օտար գաղափարներու հոսանքին առջեւ։ Տարակոյս չկայ թէ այս իրողութիւնը անմիջական արդիւնքն է «կայսերականութեան» գաղափարին, որ այնքան լայն համեմատութիւններ կ'առնէ Անգլիոյ եւ Ամերիկայի մէջ։ Մեր շուրջը ամէն ատեն յղկեցուած է սա խօսքը։ «Ինչերնո՞ւս պէտք թէ օտարականները ինչ կը խորհին մեզի նկատմամբ։» ու այդ խօսքին անմիջապէս կը յաջորդէ. «Օ՜հ, եթէ կ'ուզեն մեզի բան մը սորվեցնել, պէտք է որ իրենք նախ անգլիերէն սորվին, եւ այն ատեն կը նայինք թէ իրենց ըսածները ո՞ր աստիճան կարեւորութիւն ունին»։

Բայց մենք տեսանք արդէն թէ—ու այդ մասին օրինակներ անսահմանօրէն կարելի էր յիշել—օտարականները երբեք հոդերնին չեն ըներ անգլիական մաքին վրայ տպաւորութիւն մը յառաջ բերելու։ «Անոնք թող անգլիերէն սորվին»ը բոլորովին անհեթեթ եւ պարագաներուն անյարմար խօսք մըն է։ Օտարները ունկընդիրներու մեծ թիւ մը ունին արդէն, որ կատարելապէս կը գոհացնէ զիրենք։ Այս տարի հրատարակուած գերմաներէն վիճակագրութեան մը մէջ, որ բովանդակ աշխարհի գրականութենէն վիճակը կը ներկայացնէ, հետեւեալը կը կարդամ. «Գրթինայի մայրը՝ Աթինա, որ կը գտնուի Սէլվի-Պրունոյի մաքրանոցը։ Վիճակը գոհացուցիչ է։ Զգալիօրէն բարձրացած են նաեւ միւս երկու հիւանդները որոնք նոյն Սէլվի-Պրունոյի մաքրանոցը կը գտնուին։

*** Հականեխումի էրիւղ մը պիտի ղրկուի Թուզլա, զոր գործածութեան մէջ պիտի դնեն երեք ծովային սպաներ։

*** Մայրաքաղաքիս առողջապահական վիճակին բարւոքման համար, նկատելով որ թաղապետական բժիշկները անբաւական են իրենց թաղերուն մէջ պէտք եղածին պէս հսկողութիւն ընելու, որոշուեցաւ որ անցեալ տարուան ժանտախտին առթիւ կազմուած երկու քննիչ յանձնախումբերը այս տարի ալ պաշտօնավարեն, քննեն թաղերու առողջապահական կացութիւնը եւ ամէն օրուան պատահածը տեղեկագրել տան հանր. առողջապահական ժողովին։ Ցիշեալ երկու յանձնախումբերէն մէկուն նախագահն է Տոքթէօր Ֆարո փաշա եւ անդամներն են՝ թաղապետական Զ. շրջանակի բժիշկներէն Ըէմզի Էմմէր եւ Հիքմէթ Համմի պէյերը, որոնց կ'ընկերանայ նաեւ ոստիկանական նախարարութեան ոստիկան-քննիչներէն Նիազի պէյ։ Երկրորդ յանձնախումբը կը կազմեն դարձեալ թաղապետական Զ. շրջանակի բժիշկներէն Ահմէտ Ըէճիպ էֆ., Տոքթ. Ֆիլիատիս եւ Սամուէլ էֆ ները։

*** Պոլսոյ ժամանումներուն Քէօսթէնճէ մուտքը արգիլուած ըլլալով այդ երկու քաղաքներուն մէջ երթեւեկող ուումանական շոգենաւերը դադրեցան քանելէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ անկախութեան տարեդարձն էր երէկ։ Այդ առթիւ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Լէյմէն ու տիկինը, ինչպէս կանխաւ ալ գրեցինք, երէկ իրիկուն շքեղ պարահանդէս մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան շատ մեծ թիւով ընտրեալ հիւրեր։

*** Նոյն այդ տարեդարձին առթիւ երէկ Վեհ. Սուլթանին կողմէ արարողապետ Ղալիպ պէյ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ թարգման Խայրէտտին պէյ, եւ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կողմէ Սաատէտտին պէյ Սրմբը Բալաս երթալով շնորհաւորեցին դեսպան Պ. Լէյմէնը ու իր տիկինը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐ. —Կայս. Իրատէ մը հրամայած է օսմանեան նահանգներուն մէջ գտնուած Իտալիէ վարժարաններէն ուրին մէջ արուեստներ եւ տասերկուքին մէջ երկրագործութիւն ալ սորվեցնել։ Այս մասին պէտք եղած ծրագիրները պատրաստուելով, նոր տարեշրջանին գործադրութեան պիտի դրուին։

ԶԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ԴԷՊՔԵՐԸ.—Զարձանագրուելով դիզուող դէպքերու արձանագրութեան համար, ըստ մարդահամարի կանոնագրութեան 73րդ յօդուածին, տրուած 5 ամիս պայմանաժամը թէեւ արդէն իսկ աւարտած է, բայց նկատելով որ կան տակաւին մահ, ծնունդ եւլն. ու նոյնօրինակ բազմաթիւ դէպքեր որոնք արձանագրուած չեն, Պետական Խորհրդոյ Թանզիմաթի ճիւղին որոշումով եւ կայսերական վաւերացմամբ, վեց ամիս եւս պայմանաժամ տրուեցաւ։ Այդ պայմանաժամի միջոցին առանց դրամական տուգանքի ենթարկուելու, պիտի կրնան արձանագրել տալ իրենց ընտանիքին մէջ պատահած բոլոր նոյնօրինակ դէպքերը ամէն անոնք, որոնք ժամանակին արձանագրել տուած չեն։

ԽԱՐԴԱԼՈՒԱԾ ԴԵՂ. — Ղալաթիա, դեղի վաճառական Թիթոս էֆ.ի խանութին մէջ խարդախուած դեղեր գտնուած ըլլալով, այդ էֆէնտին ըստ օրինի 9 օսմ. ոսկի տուգանքի դատապարտուեցաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Պոլսոյ մէջ.—Պոլսոյ հրապարակին վրայ աղէկ տեսակ ճերմակ եւ խառն ցորենները իրենց գիները անփոփոխ պահեցին բայց վար

ՆԵՐՔԻՆ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած գնաց նոյն մզկիթը, ուր ուրբաթի աղօթքը կատարելէն վերջ դարձաւ Կայս. Պալատ։

Հիւրանոցին մէջ կային ռուսական, ամերիկեան, պելճիական եւ ռումանական դեսպանները իրենց Ա. թարգմաններով, Պուքրէշի պելճիական դեսպանը եւ տիկինը, պուլկարական գործակատար Պ. Կէչով, գերմանական դեսպանատան Ա. թարգմանը եւ 40ի չափ օտարազգի հիւրեր, որոնցմէ ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանքներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ արձակուրդով եւ առժամաբար իր երկիրը պիտի երթայ. այս առթիւ երէկ, ուրբաթ, չնորհուած կայս. արտօնութեամբ, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջը պատիւը ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։»

ԺԱՆՏԱԽՏԸ

Ցունաստան հինգ օրուան բարձրացուց Պոլսոյ ժամանումներուն դէմ ըրած գրաքննիչնան։

*** Պոլսոյ մէջ, սակայն, առողջապահական վիճակը լաւ է։ Ժանտախտի ո եւ է նոր դէպք երեւան չէ հանուած։ Արդէն հիւանդներուն մէջէն, Պոլսոյ Պալըզ Բազարի հացագործ՝ Անտոնի Զուվալա՝ որ կը դարմանուի Եէտի-Գուլէի յունական հիւանդանոցին մէջ սկսած է ինքզինքը աւելի լաւ զգալ ու իր ջերմը նուազած է։ Նոյնպէս է նաեւ պղտիկ հանդուցեալին՝ Գաթինայի մայրը՝ Աթինա, որ կը գտնուի Սէլվի-Պրունոյի մաքրանոցը։ Վիճակը գոհացուցիչ է։ Զգալիօրէն բարձրացած են նաեւ միւս երկու հիւանդները որոնք նոյն Սէլվի-Պրունոյի մաքրանոցը կը գտնուին։

*** Հականեխումի էրիւղ մը պիտի ղրկուի Թուզլա, զոր գործածութեան մէջ պիտի դնեն երեք ծովային սպաներ։

*** Մայրաքաղաքիս առողջապահական վիճակին բարւոքման համար, նկատելով որ թաղապետական բժիշկները անբաւական են իրենց թաղերուն մէջ պէտք եղածին պէս հսկողութիւն ընելու, որոշուեցաւ որ անցեալ տարուան ժանտախտին առթիւ կազմուած երկու քննիչ յանձնախումբերը այս տարի ալ պաշտօնավարեն, քննեն թաղերու առողջապահական կացութիւնը եւ ամէն օրուան պատահածը տեղեկագրել տան հանր. առողջապահական ժողովին։ Ցիշեալ երկու յանձնախումբերէն մէկուն նախագահն է Տոքթէօր Ֆարո փաշա եւ անդամներն են՝ թաղապետական Զ. շրջանակի բժիշկներէն Ըէմզի Էմմէր եւ Հիքմէթ Համմի պէյերը, որոնց կ'ընկերանայ նաեւ ոստիկանական նախարարութեան ոստիկան-քննիչներէն Նիազի պէյ։ Երկրորդ յանձնախումբը կը կազմեն դարձեալ թաղապետական Զ. շրջանակի բժիշկներէն Ահմէտ Ըէճիպ էֆ., Տոքթ. Ֆիլիատիս եւ Սամուէլ էֆ ները։

*** Պոլսոյ ժամանումներուն Քէօսթէնճէ մուտքը արգիլուած ըլլալով այդ երկու քաղաքներուն մէջ երթեւեկող ուումանական շոգենաւերը դադրեցան քանելէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ անկախութեան տարեդարձն էր երէկ։ Այդ առթիւ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Լէյմէն ու տիկինը, ինչպէս կանխաւ ալ գրեցինք, երէկ իրիկուն շքեղ պարահանդէս մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան շատ մեծ թիւով ընտրեալ հիւրեր։

*** Նոյն այդ տարեդարձին առթիւ երէկ Վեհ. Սուլթանին կողմէ արարողապետ Ղալիպ պէյ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ թարգման Խայրէտտին պէյ, եւ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կողմէ Սաատէտտին պէյ Սրմբը Բալաս երթալով շնորհաւորեցին դեսպան Պ. Լէյմէնը ու իր տիկինը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐ. —Կայս. Իրատէ մը հրամայած է օսմանեան նահանգներուն մէջ գտնուած Իտալիէ վարժարաններէն ուրին մէջ արուեստներ եւ տասերկուքին մէջ երկրագործութիւն ալ սորվեցնել։ Այս մասին պէտք եղած ծրագիրները պատրաստուելով, նոր տարեշրջանին գործադրութեան պիտի դրուին։

ԶԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ԴԷՊՔԵՐԸ.—Զարձանագրուելով դիզուող դէպքերու արձանագրութեան համար, ըստ մարդահամարի կանոնագրութեան 73րդ յօդուածին, տրուած 5 ամիս պայմանաժամը թէեւ արդէն իսկ աւարտած է, բայց նկատելով որ կան տակաւին մահ, ծնունդ եւլն. ու նոյնօրինակ բազմաթիւ դէպքեր որոնք արձանագրուած չեն, Պետական Խորհրդոյ Թանզիմաթի ճիւղին որոշումով եւ կայսերական վաւերացմամբ, վեց ամիս եւս պայմանաժամ տրուեցաւ։ Այդ պայմանաժամի միջոցին առանց դրամական տուգանքի ենթարկուելու, պիտի կրնան արձանագրել տալ իրենց ընտանիքին մէջ պատահած բոլոր նոյնօրինակ դէպքերը ամէն անոնք, որոնք ժամանակին արձանագրել տուած չեն։

ԽԱՐԴԱԼՈՒԱԾ ԴԵՂ. — Ղալաթիա, դեղի վաճառական Թիթոս էֆ.ի խանութին մէջ խարդախուած դեղեր գտնուած ըլլալով, այդ էֆէնտին ըստ օրինի 9 օսմ. ոսկի տուգանքի դատապարտուեցաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Պոլսոյ մէջ.—Պոլսոյ հրապարակին վրայ աղէկ տեսակ ճերմակ եւ խառն ցորենները իրենց գիները անփոփոխ պահեցին բայց վար

Հայոց մոխիրը թափել կը սկսի եւ ամերիկացին չի կրնար կենալ։ Քիչ մը ատեն ինք ալ կը վազէ, ու նորէն կը կենայ։ Մարդիկը կը վազեն իր շուրջը։ Կը շտկէ գործիքը ու կրկին կը լուսանկարէ։ Այս անգամ ծծումբի հոտն է որ փախուստի կը ստիպէ զինքը։ Նորէն կը վազէ, կրկին կը կենայ, կը լուսանկարէ, միշտ կը լուսանկարէ, մինչեւ որ ծովեզերք կը հասնի վերջապէս։ Այս անգամ քար թափիլ կը սկսի։ Ի՞նչ ընել, ծովը առջեւն է։ Ամերիկացին խոշոր քարի մը կը մօտենայ, լուսանկարչական գործիքը կը դնէ մէկ կողմը ժամացոյցն ալ անոր քով, եւ ծովը կը նետուի՝ տեղացող մոխրէն, քարերէն ու մանաւանդ ծծումբի հոտէն ազատելու համար։

Կէս ժամ վերջ երբ ջուրէն դուրս կ'ելլէ, ի զուր կը փնտռէ իր գործիքն ու ժամացոյցը։ Խուճապի պահուն կամ կոխոտած էին զանոնք եւ կամ գողցած։ Կը հասկնաք անշուշտ թէ քաշուած քիչէները վրայ կ'երթան։ Խեղճը յուսահատ դէմքով մը դարձաւ պանդոկ, յիշոցներ արձակելով, եւ յաջորդ օրն իսկ պայուսակները կապելով մեկնեցաւ քաղքէն։

Բայց ասկէ աւելի հետաքրքրական պատմութիւններ կան։ Անցնինք այդ պատմութեանց։

(Շար.ը Բշ.)

ԱՆԿԼՕ-ՍԱՔՍՈՆ ՄՏՔԻՆ ՄԵԿՈՒՍԱՅՈՒՄԸ

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՕԴՈՒԱԾ)

Լաւ կ'ըլլար որ պատրանքով չի դիտէինք այս խնդիրը։ Տանջուներորդ դարուն մէջ, մէկը ըսած էր թէ, եթէ որ եւ է մէկը նայէր մտաւորական հեռադիտակին մէջէն, անպատճառ Անգլիոյ վրայ կը դարձնէր զայն։ Բանաներորդ դարուն սկիզբը, այդ հեռադիտակը երբեք չուղղուիր Անգլիոյ վրայ—բացի քանի մը Ֆրանսացիներու կողմէ։ Այն ահագին օգտակարութիւնը, զոր Ռուսօ քաղեց անգլիական լեզուին ծանօթութիւն ունենալուն համար, Ֆրանսայի գաղափարները յեղաշրջելու իր մեծ գործին մէջ, այսօր գոյութիւն չունի գերման, ռուս կամ սքանտինավիացի բարեկարգիչի մը համար, ոչ մէկ մասնաւոր գործիք կիրարկուեցաւ, եւ վէրքն ալ, այսուհանդերձ հեռացուելէն վերջը չի գոցուեցաւ։ Շարաւը այնքան խորունկ էր, որ գործողութիւնը վտանգաւոր եւ երկարաձիգ էր եւ թէ անսովոր կերպով երկար ու խոր կտրուածք մը պէտք էր որ տեղի ունենար։

★ Ինչպէս արդէն հեռագիրներն ալ հաղորդեցին, երբ Էտուարդ թագաւորին ապաքինմամբը ժամանակը եկած նկատուի, թագաւորութեան արարողութեան տեղի ունենալուն, այդ առթիւ բնաւ այն հանդիսաւորութիւնները տեղի չպիտի ունենան, ինչ որ նախապատրաստուած էր յունիս 26ին համար։ Այս մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Ինչպէս Ռոյթէրի գործակալութիւնը կը տեղեկանայ, թագաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ ժամանակը եկածին պէս, շատ աւելի հանդարտ կերպով, եւ անիկա պիտի կրէ գլխաւորաբար կրօնական նկարագիր մը։ Այս առթիւ, օտար պետութեանց ներկայացուցիչներուն թիւը պիտի սահմանափակուի թագաւորին ազգականներուն եւ այն տեսակ անձնաւորութեանց միջեւ, որոնք թագաւորական ընտանիքին հետ սերտ յարաբերութեան մէջ կը գտնուին։

★ Լոնտոնէն յուլիս 2 թուականով կը հեռագրուի թէ տորմիզի հանդէսի մը համար՝ Սրիդհէտի մէջ հաւաքուած նաւաբաժինները ցրուած են արդէն։

★ Հնդիկ զինուորներու հանդիսաւոր զօրանցք մը տեղի ունեցած է Լոնտոնի մէջ, որու մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յուլիս.—Կայզէսի իշխանը, ի ներկայութեան թագուհիին, ինչպէս նաեւ Բրիտանական եւ օտար իշխաններու, որոնք երէկ ալ դաղթային զօրքերու զօրանցքին ներկայ գտնուած էին, այսօր կատարեց հնդիկ բանակին զօրանցքի հանդէսը։ Թափորը նախ զօրանցքի հրապարակը գնաց ուր ժողովրդեան բազմութենէն ընդունուեցաւ եռանդուն կերպով։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Էքէռնֆէօռտէէն յուլիս 1 թուականով կը հեռագրուի թէ Ռուսիոյ դահճառանդ մեծ իշխանը Զարինայով Լոնտոնէն վերադարձին հոն ժամանեց եւ ողջունուեցաւ Բրուսիոյ Հայնրիհ իշխանէն եւ երեկոյին ալ կայսերական Եոթքլիւպին ներկայ գտնուեցաւ, ուր ողջունուեցաւ նաեւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ եւ անոր քովը նստեցաւ։

★ Նախագահ Լուպէ եւ տիկին Լուպէ յուլիս 1ի երեկոյին, ի պատիւ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ իշխանին հետեւորդները, հիւրամեծարները, խորհրդարանին եւ ծերակոյտին ատենապետները, բազմաթիւ նախարարներ եւ ուրիշներ։

★ Ի պատասխան Ֆրանսական երբեմնի պատերազմական նախարար զօրավար Կալիֆէի այն բաց նամակին, զոր ուղղած էր Ֆրէսինէի, և որուն մասին խօսած էինք մեր երէկուան քաղաքականներու բաժնին մէջ, Ֆրէսինէ Ֆիկարոյի մէջ կը պատասխանէ թէ սովորութիւն չէ որ ակադէմիի ընտրութեան ատեն մէկը քաղաքական պարտականութիւններ ստանձնէ։

★ Ամերիկեան համաժողովը յուլիս 1ին դադրեցուց իր նիստերը, անորոշ ժամանակի համար։

★ Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին Ռուսիա եւ Գերմանիա այցելութեան մասին արդէն գրած էինք երեկուան թիւով։ Այսօրուան Թղթատարով մայրաքաղաքս ժամանած թերթերու մէջ հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը տեսնուին.—

ՀՌՈՄ, 2 յուլիս.—Դոնիպուռնայի գրածին նայելով Իտալիոյ թագաւորը, յուլիս 9ին արտաքին գործոց նախարար Բոնինէգրիի ընկերակցութեամբ ճամբայ պիտի ելլէ, Պերլինի վրայով Բեդէրհոֆ երթալու համար, ուր պիտի ժամանէ յուլիս 13ին եւ պիտի մնայ հոն, 3 օր։ Անկից թագաւորը ուղղակի Իտալիա պիտի վերադառնայ։ Իտալիոյ թագուհին չպիտի մասնակցի իր Վեհափառ ամուսնոյն, որովհետեւ իր վիճակը չի նեղեր, ընդունելութեանց բազմաթիւ յոգնութիւններուն ենթարկուիլ։— Իդալիա թերթին խմբագիրներէն մէկը, ռուս բարձրաստիճան դիւանագէտի մը հետ տեսակցութիւն մը ունենալով, այս վերջինը շրջող զրոյցները հաստատած եւ միանգամայն յայտարարած է թէ, Իտալիոյ թագաւորին Ռուսիոյ մէջ ներկայութեան առթիւ տեղի ունենալիք հանդիսաւորութեանց ծրագիրը տակաւին չէ ճշդուած, սակայն հաւանականաբար Զարսքոյէ Սէլոյի մէջ զօրահանդէս մը եւ կայսերական թատրոնին մէջ ալ շքեղ ներկայացում մը տեղի պիտի ունենայ։ Դալով թուականի այն ճշդման,

տեսակ խառն ցորենին գինը ինկաւ։ Առջի օրը եւ երէկ 20,000 գրիւ Փոքր-Ասիոյ ցորեն եկաւ մայրաքաղաքս։ Անասնոց ուտելիք դարին՝ Մարմարայի ապրանք՝ մայրաքաղաքիս հրապարակին վրայ գրիւը 11էն 11½ ղրուշ է, իսկ Սինոպի ապրանքը 12 ղրուշ։ Կտաւատի գինն է 68 փարա օխան։ Թուչնակերին օխան՝ 48էն 50 փարա։

*** Իզմիրի մէջ։— Իզմիրի հրապարակին վրայ անցեալ շաբթու բաւական գործառնութիւններ եղած են։ Նոյն շաբթու նոր հունձքերէն 80000 քիլօ գարի հասած է Իզմիր, որուն 50000 քիլոն ծախուած է։ Աֆիոնի հրապարակին վրայ շատ մեծ գործառնութիւններ չեն եղած եւ գիները գրեթէ միեւնոյն մնացած են։ Երեք կողով միայն ծախուած է նոր հունձքերէն, իսկ նախորդ հունձքերէն 14 կողով։ 375 կողով աֆիոն հասած է, մինչդեռ անցեալ տարի նոյն թուականին 190 կողով միայն հասած էր։ Խաշխաշի հունտերէն 650 պարկ ծախուած է, 63_73½—76 փարայի։ Բամպակի հունտերէն 20000 օխա ծախուած է՝ օխան 12½ փարայի։ 350 հակ Սոպուճայի բամպակ ծախուած է կենդինարը 288-300ղ.էն, եւ 25 հակ Ատանայի բամպակ՝ կենդինարը 275 ղ.էն։ Անցեալ շաբթու 6000 պարկ, ցորեն հասած է Իզմիր։ Ծախուած է 10000 պարկ հետեւեալ գիներով.—Տեղական ցորեն՝ 52-62 փարա, Ուշաքի ցորեն՝ 47-65 փարա, Լինկիւրի ցորեն՝ 56-63 փարա, Մէրսինի ցորեն՝ 56-62 փարա։ Նոյն շաբթուան մէջ Իզմիր հասած է 12000 պարկ սիսեռ, որ ծախուած է ամբողջովին օխան 35-34½ փարայէն։ Թիրէի սեւ չամիչէն 800 պարկ ծախուած է Ռումանիոյ համար՝ կենդինարը 60.63 ղրշ.էն։ 2000 օխա գիտոր ծախուած է օխան՝ 6½ղրշ.էն։ 700 կենդինար ձէթ ծախուած է 5½ղրշ.էն 8½ղշ. գիներով՝ տեսակներուն համաձայն։

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ.—Պուլկարիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը Վիեննայի գործակատարին տասնչորսնդ օրուան եւ Պոլսոյ գործակատար Պ. Կէչովի 2 ամսուան արձակուրդ տուած է։

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ. — Իսլամական կրօնքը ընդունեցին, Մալկարայի Հայոց Թաղէն Մանուկի Գրիգորեան անուն աղջիկը եւ Բէչանի Գրրգարան գիւղէն Բուլիքչէն անուն յոյն կին մը։ Մանուկ կոչուեցաւ Ֆաթմա Մագդուլէ եւ միւսը՝ Ֆաթմա Հաֆիզէ։

ՄՈՒԽԹԱՐՆԵՐԸ.—Մարդահամարի նոր կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն ոչ-իսլամ հպատակներու մէջ պատահած դէպքերը մուխթարներուն կողմէ տրուած իլմուխապէրներու միջոցաւ կ'արձանագրուին։ արդ նկատելով որ, կարգ մը մուխթարներ այդ իլմուխապէրները ՝կրօնական պետերուն կը տանին, խիստ հրամաններ տրուեցաւ այդ անկարգութեան առաջքը առնելու համար եւ հրամայուեցաւ չուտով պէտք եղածը ի գործ դնելով մուխթար չունեցող թաղերուն ալ մէկ մէկ մուխթար կարգել, որպէսզի այսուհետեւ օրինաց պահանջածին համաձայն գրուին ու մատուցուին իլմուխապէրները որոնց որ անկ է։

«ՄԷՍՈՒՏԻԷ» կայս. գրահաւորը որ Ճենովայի մէջ նորոգուելով նոր գրութեան փոխուեցաւ, առ առաւելն մէկ շաբաթէն պիտի մեկնի նոյն քաղաքէն Պոլիս գալու համար, որովհետեւ իր վերջին փորձերը կատարուեր եւ շատ յաջող արդիւնքներ տուեր են։

ՄԷԼԳԻԹՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.—Ինչպէս գրուեցաւ արդէն, Յոյն Մէլգիթներու Պատրիարքին մահուան պատճառաւ անոր յաջորդ ընտրուեցաւ Հալէպի Մետրապոլիտ Տ. Ֆիլիպոս Ճէհան։ Այդ ընտրութիւնը Վեհ. Սուլթանին կողմէ վաւերացուելուն պէս նորընտիր Պատրիարքը Պոլիս պիտի գայ հաւատարմութիւն եւ երախտագիտութիւն յայտնելու յոտս Կայս. Դահոյից։

ԱԺԱՆ ՄԻՍԵՐԸ.— Թաղերու մէջերը կարգ մը մարդոց կողմէ կողովներու մէջ եւ փայտերու վրայ միսեր կը ծախուին օխան 3-4ղրշ.ի, որոնք չատ անգամներ առողջապահական պաշտօնեաներուն կողմէ քննուած չըլլալով հոտած են, արդէն իսկ գէշ միսեր, մարիա եւայլն ըլլալով հանդերձ։ Այս կարգի միսերուն առաջ բերած բաղմաթիւ վնասներէն մէկը ըլլալով, առջի օրը Դում Դարու, Աճէմ Տաղը ըսուած տեղը բեռնակիր Պետրոս անուն մէկը իր կնոջ հետ կը հիւանդանայ եւ բաւական ծանրապէս։ Ասոր եւ այսօրինակ պատահարներու առաջքը առնելու միակ միջոցն է բնականաբար, յօդուտ հանրային առողջութեան, 3-4 ղրշնոց ամսական ու ազատ միսերու վաճառումը արգիլել։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան տասնըհինգ օրէն Պոլիս կը դառնայ։

375,000 ՖՐԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ քալելով եւ առանց փարայի մը աշխարհի շրջանը ընել յանձն առնող եւ իր ամուսնութեան հետեւեալ օրն իսկ կնոջը հետ ճամբայ ելլող Ժորժ Մալէյ անուն անձը, հիմա Իզմիր կը գտնուի ուր նուագահանդէսներ կուտայ մինչեւ Պոլիս գալու համար ճամբու ծախքը ճարելու համար։

ԿԱՂԻՆԻ արտածման միջոցին մարտ, ապրիլ, սեպտեմբեր եւ հոկտեմբեր ամիսներուն մէջ մաքսախուսութեան դէմ հսկելու համար, երեք դէտեր պաշտօնի պիտի կոչուին Կիրասոնի մէջ։

ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով պիտի մեկնի, կ'ըսեն, մայրաքաղաքէս։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Մոսիիpkon կ'ըսէ.—«Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ արձակուրդով պիտի մեկնի կիրակի օրը։ Երէկ առաւօտ Պ. Զինովիէվ քաղաք իջաւ։ Կայս. Պալատ երթալով ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։»

*** Պարսկական դեսպան Լչխան Միրզա Բիլա Խան Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի յանձնեց ոսկեայ աղամանդազարդ ծխատուփ մը, զոր անոր նուիրած է Պարսից Շահը, անոր յորելեանին առթիւ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ եւրոպականյուլիս 24ին ժանտախտի մէկ ժահացու դէպք պատահած է. Թուխի մէջ մէկ դէպք։

ՀՐԴԵՀ.—Կէրտուսէն 3 ժամ հեռու գտնուող Սալոր գիւղին մէջ անցեալ երեքշաբթի գիշեր հրդեհ ծագելով 31 տուներ այրեր են։

*** Երէկ գիշեր ժամը մէկուկէսին Զէնպէրլի Թաչի կողմը Աքիթ էֆ. անուն անձի մը տունէն հրդեհ ծագեցաւ բայց չուտով կարելի եղաւ մարել։ Հրդեհը առաջ եկած է տան տաներեք տարեկան մէկ սպասաւորին՝ անուշադրութեամբ լամբարը շրջելէն։

*** Դարձեալ երէկ գիշեր ժամը 3ի ատեններն, Էսկի Զապիթէ գերձակ Նէսիմի խանութէն հրդեհ ծագած բայց չուտ կարելի եղած է մարել։

ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆ

(ՄԵՐ ԲԱՐԲԵՐԷՆ)

Այսօր, շաբաթ, առաջին էջին մէջ իբր թերթօն կը սկսինք գեղեցիկ վիպակ մը՝ զոր յատկապէս «Ծաղիկ»ի համար գրած է մեր համակրելի աշխատակիցը, Փայլակ։ Այդ նոր թերթօնը որ

«ՍԻՐՈՅ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ»

անունը կը կրէ, առնուած է մեր ընտանեկան բարեբէն, եւ կը պարզէ ամուսնական կեանքի մէկ տխուր դրուագը, կարծես բոլորովին իրականէն լուսանկարուած։ Աւելի բան մը չեմ խօսիր այդ նոր թերթօնին վրայ, նկատելով որ մի՛ միայն Փայլակի անունը ինքնին գրականական մը կրնայ նկատուիլ գրուածքին գեղեցկութեան։

ՔՐՈՆԻԿ

Իզմիրեանց դրական յանձնաժողովը այս օրերս կ'երեւայ թէ մասնաւոր ուշադրութեան մը առարկայ դարձուցեր է Ղալաթիոյ Մատենադարանը՝ որուն հսկողութեան հոգը իրեն յանձնուած է։ Ինչպէս յայտնի է, Մատենադարանը կը գտնուի չա՛ս խառնակ եւ անկարգ վիճակի մը մէջ։ Դիրքերը խառն ի խուռն դիզուած են այս ու այն մատենադարանին մէջ, առանց դասակարգութեան, առանց ո եւ է բաժանման։ Նոյն իսկ ո՛ եւ է ցանկ մը, հոգ չէ թէ խառն ցանկ մը գոյութիւն չունի, ինչպէս կը հաւաստուի մեզի։

Մատենադարանի մը այդ վիճակը աւելորդ է ըսել թէ մէկէ աւելի անպատեհութեանց կրնայ ծնունդ տալ։ Կրնան կորուստներ ըլլալ, կրնան գիրքեր պակսիլ։ ո՞վ է քննթող ընողը, եւ եթէ քննթողրնող մը ըլլայ ինչպէ՞ս պիտի կարենայ գիտնալ թէ այս կամ այն գիրքը պակսած է, քանի որ այդ մասին դինքը լուսարանող ո՛ եւ է ցուցակ մը չունի ձեռքին տակ։

Ժամանակ մը գոնէ մատենադարանի... բանալին պահող մը կար։ հիմայ ան ալ չունինք, եւ արդէն այդ տեսակ պաշտօնեայի մը գոյութիւն ունենալը կամ չունենալը միեւնոյն բաներն են ինքնին։ Որովհետեւ մատենադարանի մը հսկողութիւնը երբեք չի կրնար այդ պայմաններով եւ այդ կերպով դուրս հանուիլ։ Առանձին մարդ մը պէտք է իրեն գործ ընէ այդ բանը, որոշ օրերը ունենայ մատենադարանի բացման համար, գոնայնելու համար այն տեսակ գրչի աշխատաւորներ զոր օրինակ բանասէրներ, որոնք կրնան մատենադարանին պէտք ունենալ իրենց հետախուզութեանց համար։

Բայց առկէ առաջ նախ պէտք է ցանկը կազմել մատենադարանին գիրքերուն, արդի մեթոտներու համապատասխանող ցանկ մը, որ, ինչպէս ըսինք, բացարձակապէս անհրաժեշտ է արդէն։ Ակէ առաջ Արմաշեան վարդապետի մը յանձնուած էր այդ ցանկին պատրաստութեան գործը։ Այդ վարդապետը սակայն այսօր չուզէր իր աշխատութիւնը առաջ տանիլ առարկելով թէ իրեն տրուելիք 10 ոսկիի վարձատրութիւնը շատ քիչ է։

Առարկութիւնը պէտք է ընդունիլ որ իրաւացի է, եւ կը սպասենք Իզմիրեանց Մրցանակի Յանձնաժողովէն գոհացում տալ անոր, այն պարագային անշուշտ ուր համոզուած ըլլայ թէ վարդապետին աշխատութիւնները պիտի կրնան իրական արդիւնք մը տալ։

Ցայսմի է թէ ժամանակէ մը ի վեր Պատրիարքարանը մտադրած էր Մայր-Եկեղեցւոյ Նորոգութիւնը, թէ հանգանակութիւն մըն ալ բացուած էր այդ նպատակով, Պատրիարքարանի կողմէ ուղղուած շրջաբերականի մը վրայ։ Առաջին օրերը այդ գաղափարին իրագործման համար իրաւ է որ եղան քանի մը մանր մունր նուիրատուութիւններ, բայց շուտ դադրեցաւ. հաւաքուած գումարը՝ նախապէս հաշուուած ծախքին համեմատութեամբ շատ ոչինչ բան մըն էր, եւ ո՛ եւ է յոյս ալ չէր ներշնչեր աւելցնալու։ Այս պայմաններուն մէջ, բնականաբար Մայր-Եկեղեցւոյ նորոգութեան գործը ջուրը պիտի իյնար, բան մը՝ որուն մեր համայնքին համար որչա՛փ պատուաբեր ըլլալը կը թողունք որ ամէն մարդ ինք մտածէ։ Հասարակութիւն մը որ իր մէջ բազմաթիւ հարուստներ կը պարունակէ, եւ ջոջ ալ հարուստներ, չկարենայ իր դիրքին ու նշանակութեան արժանի վիճակի մը հասցնել մեր ամէնէն փառաւորը ըլլալու կոչուած եկեղեցին, ալ ըսէք թէ ո՞ր ատիճան լաւ գաղափար մը կազմել կրնայ տալ իր վրայ։ Բարեբաղդաբար սակայն գտնուեր է անձ մը որ հասկցեր է այդ պարագան, եւ փութացեր է յայտնել Պատրիարքարանի թէ ինք պատրաստ է Մայր եկեղեցւոյ նորոգութեան բոլանդակ ծախքը ստանձնելու, առանց ո՛ եւ է մէկու մը օժանդակութեան. գոնէ այսպէս կը հաւաստեն։ Այդ անձը՝ որ իր անունը չուզեր յայտնել, այս պահուս կը սպասէ եղեր ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ.ի վերադարձին, նորոգութեան ծախքերն ու ընոյթը ճշդելու համար։

×

Ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ. որ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութեան կարգադրութեամբ Խարբերդ ղրկուած էր Սորսորի վանքին հողերը քննելու համար, արդէն իսկ իր գործը աւարտած ըլլալով, մօտ օրէն Պոլիս կը դառնայ։

×

Գրուեցաւ ասկէ առաջ թէ Ս. Սահակ Հայրապետի դամբարանին շինութեան ծախքը ստանձնած է բարեսէր անձ մը որ իր անունը յայտնել չ'ուզէր։ Այդ անձը Տ. Դէորգ եպիսկոպոսի միջոցաւ տեղեկութիւն ուղած ըլլալով թէ շինութեան համար որքա՛ն գումարի պէտք կայ, եւ թէ շինուելիք մասերը որո՞նք են, Տ. Դէորգ եպիսկոպոս Պատրիարքարանէ ստացեր է նոյն շինութեան վերաբերեալ այն գիրերը զորս Մշոյ տեղապահ Խորով վարդապետ զրկած էր Պատրիարքարան, եւ որոնց ամփոփումը հրատարակեցինք ասկէ առաջ։ Այդ գիրերը Տ. Դէորգ եպիսկոպոս յանձներ է վերոյիշեալ բարեսէր անձնաւորութեան, որուն համար կը հաւաստեն թէ քիչ ատենէն գործադրութեան պիտի դնէ իր մտադրութիւնը։

×

Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցին նորընտիր խնամակալ Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆ.ներու դիմումին վրայ, Ունճեան Արիկ էֆ. խոստացեր է ինք ստանձնել որբանոցին տարեկան փայտի ծախքը։

×

Պատրիարքարանը մանիլակագոյն փիլոն տուեր է Խասգիւղի քարոզիչ Տիրայր վարդապետ Մարգարեանի, ի վարձ իր բարւոք պաշտօնավարութեանց։

×

Ակնայ տեղապահ Տ. Դէորդ վարդապետ Ասլանեան Բինկայ այցելած պահուն համակիր ընդունելութեան մը առարկայ դարձեր է տեղւոյն ժողովրդեան կողմէ։ Տ. Դէորդ վարդապետ կիրակի օր մը պատարագեր ու քարոզ խօսեր է, որկէ վերջ սեղան մը տուեր է։ Դէորդ Վ. սեղանին վրայ բաժակ պարպեր է Վեհ. Սուլթանին կենացը, եւ ներկաները յոտնկայս ձայնակցեր են իրեն։ Յետոյ բարեմաղթութիւններ ըրեր է Ս. Հայրապետին համար։ Դէորդ վարդապետ այդ առթիւ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին բանալ տուեր է վարժարանը՝ որ ժամանակէ մը ի վեր փակ կը մնար, նիւթական պատճառներով։

×

Վաղը, Սագրզ Աղաճի Պատրիարքարանին մէջ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի Հալէպի Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդ Տ. Օգոստինոս եւ Մերտինի առաջնորդ Տ. Յուսիկ վարդապետները։ Արարողութեան պիտի նախագահէ Պատրիարք Էմմանուէլեան Սրբազան։

×

Ստացանք՝ «Մխիթարեանք Գրականութեան հանդէպ» (1701-1901) գրքոյկը, երկասիրութիւն Յովհաննէս Յ. Ալանի, տպագրուած Վենետիկի Մխիթարեան տպարանը։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

ԽԱՍԳԻՒՂ, 22 Յունիս 1902

Այս առաւօտեան «Մանդումէի էֆքեար» լրագրի մէջ հրատարակուած կը գտնենք Խասգիւղցիի մը նամակը, որուն հաղորդած լուրը մեր աչքին խեղաթիւրման դրոշմը ունի։

Որպէս թէ վարժարանէն տղայ մը ճամբուեր է դաստիարակի մը կամ վարժուհիի մը կողմէ, լոկ կրթկալ չունենալուն համար. սակայն ճշմարտութեան աւելի մօտիկ բան մը ըսած պիտի ըլլար այդ լուր-չինող Խասգիւղցին, եթէ խոստովանէր բուն իսկ իրողութիւնը։ Իր զաւակը ճամբուած է ոչ թէ կրթկալ չունենալուն, այլ անմաքուր ըլլալուն համար. դպրոցական առողջապահութեան հակառակ է աշակերտներու աղտոտութիւնը քաջալերել. կարծեմ այս մասին համամիտ են մեզի, ամէն իրենց զաւակներուն առողջութեան հոգածու ծնողքներ։

ՏԻՐԱՑՐ Վ.ԱՐԴԱՊԵՏ

Վարիչ Ս. Ներսէսեան Վ.արժարանի

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 յուլիս.— Այս իրիկուան տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ թագաւորը խաղաղ օր մը անցուց։ Իր առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Բժշկական գործողութիւնէն յառաջ եկած վէրքը աւելի զգալի բարւոքման մը նշանները ցոյց կուտայ։

ՌՈՌ ՍԱԻՏ.—Այսօր ժանտախտի դէպք մը երեւան հանուեցաւ հոս։

ԲԱՐԻԶ.—Մերակոյտը երկու տարուան զինուորական ծառայութեան օրինագծին վրայ վիճաբանելով ընդունեց անոր երկրորդ յօդուածը։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ, 135 կրօնական վարժարաններու փակման հրամանագրին մասին Պ. Քոչէնի ըրած հարցման վիճաբանութեան պահուն, նախարարապետ Պ. Քոմպ յայտարարեց թէ, կառավարութիւնը որոշած է խորտակելո եւ է ընդդիմութիւն եւ ապահովել քաղաքային ընկերութեան յաղթանակը։ Այս խօսքերը չատ բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցան ձախակողմէն։ Խորհրդարանը յետոյ 218ի դէմ 309 ձայնով որոշեց նահանգներուն մէջ պատերը փակցընել Պ. Քոմպի ճառը։ 210ի դէմ 333 ձայնով ընդունեց նաեւ օրակարգ մը որով կը հաստատէ կառավարութեան յայտարարութիւնները եւ յոյս կը յայտնէ անոր հաստատամտութեան վրայ՝ որով պիտի ապահովէ ընկերակցութեանց օրէնքին գործադրութիւնը և քաղաքային իշխանութեան իրաւանց անհրաժեշտ պաշտպանութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.—Կրօնական 140 վարժարաններու փակումը հրամայող պաշտօնագրի մասին Պ. Քոմպ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ, այդ վարժարանները ապօրէն կերպով բացուած են, որովհետեւ մինչեւ անգամ արտօնեալ միաբանութիւնները պէտք է որ մանաւոր արտօնութիւններ ստանան, իրենց անդամներուն կողմէ կառավարուելիք վարժարաններ կարենալ բանալու համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը ծանուցուի թէ Վիլհէլմ կայսրը, «Մէդէր» նաւով պիտի մասնակցի Հէլիկոլանտի նաւարշաւին։ Յետոյ պիտի երթայ այցելութիւն տալ Էտուըրտ թագաւորին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Իրիկուան տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ թագաւորը իր ոյժերը կը վերըստանայ եւ բժշկական դերծողութենէն առաջ եկած վէրքին սպիացումը առաջ կ'երթայ։

ՀՌՈՄ. —Բադոիա թերթին ըսածին նայելով, Վիքթորիօ Էմմանուէլ թագաւորը պիտի այցելէ նաեւ եւ թերեւս ապատարւոյ մէջ, Անգլիոյ թագաւորը եւ Լուսապէ նախագահը։ Իսկ Գաբիրպէ թերթը կ'ըսէ թէ թագաւորը երեքշաբթի կամ չորեքշաբթի պիտի մեկնի դէպ ի Բեթերսպուրկ։ Արքունեաց հիւրը պիտի ըլլայ, օր մը Բեթէրհոֆի եւ օր մը Բեթերսպուրկի մէջ, ուր պիտի այցելէ նաեւ ռազմափորձերու դաշտը։ Ըստ նոյն թերթին, Զարը փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ Իտալիոյ թագաւորին, Հոկտեմբեր ամսոյ առաջին կէսին մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վաղը տեղի պիտի ունենայ բորթուկէզ արժեթուղթերու տէրերուն գումարումը եւ պիտի քննէ օտար բաժնետէրերու հետ կնքուած նոր համաձայնութիւնը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 յուլիս.—Անգլիոյ թագաւորին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է միշտ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ կայսրը պատուանշաններ պիտի նուիրէ Էտուըրտ Է. թագաւորին բժիշկներուն իրենց տարած ճարտար խնամքներուն համար։

ԲԱՐԻԶ.—Մէկ քանի թերթեր կը ծանուցանեն թէ Պ. Ռուվիէ Ֆրանս. խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ 3½% փոփոխման ծրագիրը։ Պարտքի այդ փոփոխումը պիտի ըլլայ եօթը միլիառ ֆր.ի վրայ, եւ 35 միլիոն ֆր. պիտի չահեցնէ Ֆրանսայի գանձուն։

ԱՄԱՎԵՐՋԻ
ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՐՅԱՓՆՆՈՒԹԻՒՆԻ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

(26րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1901—1902)

Յունիս 24—Յուլիս 2

ԾԱՆՕԹ.— 1. Ե—Դ=Աւագ եւ Երիցագոյնք, Գ=Երէցք, Բ=Կրտսերք, Ա.=Կրտսերագոյնք, Եր.=Երախայք։

2. Աստղանիշ կրող ճիւղերուն քննութիւնք կէս օրէ վերջ տեղի կ'ունենան։

3. Քննութիւնք առաւօտուն կը սկսին ժամը 1½ին եւ կէս օրէ վերջ ժամը 6½ին (Հ. Թ.)։

4. Գծագրական, գեղագրական եւ ձեռական աշխատութիւնք, ինչպէս նաեւ Ա. վեցամսէի գրաւոր քննութեանց շարադրութիւնք ի տես դրուած են։

ԿԱՐԳԱՑՈՑՑ

Երկուշաբթի, Յունիս 24.—Ե—Դ. ընդհ. Պատմութիւն, *Բնալուծութիւն.—Գ. Օսմ. աշխարհագրութիւն (թուրքերէն լեզուաւ), *Աշխ. Եւրոպիոյ.—Բ. Օսմաներէն, *Կրօնագիտութիւն.—Ա. *Բացատրութիւն ընթերց. եւ Արտասանութիւն.—Եր., Գաղղիերէն, *Պատմ. երեւելի անձանց։

Երեքշաբթի, Յունիս 25.—Ե-Դ. Տնտեսական Աշխարհագրութիւն, *Գաղղիերէն, հանդերձ պատմութեամբ Գաղ. մատենագրութեան.—Գ.-Գաղղիերէն, *Բնագիտութիւն.—Բ. Թուաբանութիւն, *Գրահաչիւ, —Ա. Օսմաներէն, *Աշխարհագրութիւն,—Եր., Իրազիտութիւն։

Չորեքշաբթի, Յունիս 26.—Ե-Դ. Բնագիտութիւն, *Գծագր. Երկրաչափութիւն եւ Տիեզերագրութիւն,—Գ. Գրագիտութիւն եւ Հայ. Գրաբար,—*Պատմութիւն. —Բ. Անգղ.-Գերմ., *Հայերէն գրաբար.— Ա. Պատմութիւն, *Թուաբանութիւն.—Եր., Թուաբանութիւն։

Հինգշաբթի, Յունիս 27. — Ե-Դ, Պատմ. Քաղաքակրթութեան (գաղ. լեզուաւ), Տրամաբանութիւն (գաղղ. լեզուաւ). — Գ. Օսմաներէն, Տեսական թուաբանութիւն. — Բ. Տարերք Բնակագիտութեանց, *Աշխարհագրութիւն. —Ա. Պատմ. Նոր Կտակարանի, Հայերէն.—Եր., երկրաչափական Դիտելիք։

Ուրբաթ, Յունիս 28. — Ե-Դ, Հին Յունարէն, Կենդանաբանութիւն *Տոմարակալութիւն՝ վաճառականական թղթակցութեամբ (գաղղ. լեզուաւ), *Օսմաներէն՝ Արաբերէնի եւ Պարսկերէնի տարերքով. —Գ. Օսմ. Պատմութիւն (թուրք լեզուաւ), *Բնալուծութիւն եւ Կենդանաբանութիւն. —Բ. Գաղղիերէն, *Բացատր. Ընթերց. եւ Արտասանութիւն. —Ա. Տարերք Բնակ. Գիտութեանց, *Երկրաչափութիւն. —Եր. Հայերէն։

Շաբաթ, Յունիս 29. — Ե-Դ, Անգղ. Գերմաներէն, Առողջաբանութիւն, Հայերէն՝ հանդերձ Պատմութեամբ, Մատենագրութ. —Գ. Անգղ. գերմաներէն, *Գրահաչիւ եւ Երկրաչափութիւն. —Բ. Պատմութիւն, *Երկրաչափութիւն. —Ա. Գաղղիերէն — Եր., Պատ. Հին Կտակարանի, *Աշխարհագրական ծանօթութիւնք։

Կիրակի, Յունիս 30. —*Ընդհանուր՝ Մարմնամարզք, *Շարադրութեանց Ընթերցում եւ *Արտասանութիւնք, *Երգք։

Երկուշաբթի, Յուլիս 1. —Ե-Դ, *Բարոյագիտութիւն։

Երեքշաբթի, Յուլիս 2. — Ե-Դ, *Տընտեսագիտութիւն (գաղղ. լեզուաւ)։

Կը հրաւիրուին յարգանօք Եկեղեցական եւ Աշխարհական Դասերէ բարեկամք կրթութեան, ծնողք, խմբագիրք, ուսուցիչք, ներկայ ըլլալ հարցաքննութեանց, ի քաջալերութիւն մեզ եւ ուսանողաց։

Հիմնադիր-Տնօրէն

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Իւսկիւտար, 20 Յունիս 1902

ՀԱՅՔԱՅՑԻ ՎԱՍԿԻՑ ՈՐԴԻ ՇՂԹԱՊՈՂ ՀՍԱՅԻ

Գրեց Գ. Ս. ՈՐԴԻ

ՏԳՀ ԳԱՇԿԱԺՈՒՈ ՈՎՈ ՎԱՏ ԳԱԺՈՈԿ
ԳՎՎՄՎՍՄՕԳՆԱ
ՀՈՐ

ՅԱԳՅԱՑԱՅ ՎԱՍԿԻՑ
ՈՐԴԻ

ՇՂԹԱՊՈՂ ՀՍԱՅԻ

Գրեց Գ. Ս. ՈՐԴԻ

(20) «ԱՐԱՐԱՏ» ԳՐՈՒՆԿ

ջոսկո դմեաց, որ ամ ժամ Ղաղիրեանդիմատ
ատ՝ Ս. ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ ամ
վ ի ջոսկո նրատ իսկարքսամ Ամ ոգ
դ ս ոնիանմ կիմանե մգդմատ Ամ տատ
հրմ վ ի ջոսկո մ ի մաղ ոճդոգի մ ի ամ

մրտգրեարկամ
ամմարնց դ ս իսճգոնամ ջամ ս ե ոոոյսի գամճ
մ ի ա ե ա ի ա ի ամ դ ս ոնամ ն գ ն ա ե դ ս
գ ա գ ր ե ա ն ա մ ա ա ա ա ա ա ի մ ի վ ի գ ա
գ ր ե ա ն ա մ ա ա ա ա ա ա ի մ ի վ ի գ ա
ն ա ա ա ա ա ա